

JULIE VAN MOL

STERKER DOOR STRIJD

ROMAN

'EEN SCHITTEREND TALENT!
MARTIN VAN WAARDENBERG

'BEELDEND EN VOL MOOIE VONDSTEN'
GERLOF LEISTRA - ELSEVIER

palmblag

JULIE VAN MOL
**STERKER
DOOR STRIJD**

Eerste druk, april 2017

Tweede druk, mei 2017

Ontwerp omslag en binnenwerk: vandijk ontwerp, Eindhoven

Beeld omslag en auteursfoto: Peter Lodder Fotografie

© 2017 Uitgeverij Palmslag | Julie van Mol

www.palmslag.nl

info@palmslag.nl

www.julievanmol.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit dit boek mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, internet, fotokopie, microfilm of op welke andere (digitale) wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form by print, internet, photoprint, microfilm or any other (digital) means without written permission from the publisher.

ISBN 978 94 9177 357 0

NUR 301

DRIE

Tussen haar voortanden zit een spleetje, een tandenstoker past er makkelijk tussen, er blijft nog ruimte over. Het is een onoverkoombare erfenis van haar geduim, een beugel leverde geen herstel op. Mijn zusjes gebit zou ik uit honderden zelfs duizenden herkennen, het hare is een perfecte weergave van hoe imperfectie verandert in authenticiteit.

Mijn koosnaam voor mijn zusje, die Marloes heet, is Splé, een afkorting van de eerder door mij toebedeelde naam Spleetje. Lang noemde ik haar zo, tot we op een snikhete zomerdag in onze badpakjes in de tuin zaten. We likten aan een raketje dat sneller smolt dan onze tongen konden bijbenen. Ze hield haar hand boven haar ogen, zodat de zon er niet in stak. Plots zag ik dat zich bij mijn zusje, elf zomers jong, lichte welvingen aftekenden, ze kreeg borstjes. Ik had haar daarop willen wijzen maar kwam niet verder dan ‘Spl’, omdat ik Spleetje ineens vies vond klinken. Een lokje haar dat van de hitte op haar wang plakte, streek ik achter haar oor. Ik zei: ‘Spleetje, voortaan noem ik jou Splé, dat klinkt stoerder.’ Met een hap ijs in haar mond mompelde ze dat ze dat best vond.

Je ziet dat wij zussen zijn. Worden we in elkaars gezelschap daarop aangesproken, dan zegt Splé, afhankelijk van de situatie en persoon, dat we een eeneiige tweeling zijn. Maar dat haar geboorte drie jaar verlaat was, mijn vet zich op haar heeft gevestigd. Je ziet ook dat wij de kinderen van onze ouders zijn. Onze neuzen, recht en statig, en middelgrote lippen, gekroond door een sterk getekende cupidoboog, zijn de bijdragen van onze vader. De amandelvormige ogen met helblauwe irissen en grijze spikkeltjes, dik en donkerbruin haar, en egale huid met kleine poriën hebben we van onze moeder. Splés borsten als peren komen niet terug in de

familie. Beide, het gewicht van één zal in de buurt komen van die twee van mij, verpletterden tijdens onze omhelzing haast de mijne. Terwijl ik haar vasthield, keek ik naar haar opgewekte gezicht. Er was geen rimpel bij de lachrimpels bij haar ogen gekomen die zij als kind al had. Het waren net aangebrachte aquarelstreken op een stevig linnendoek.

Ze liet me los, rende van de gang naar de woonkamer, waar een halve wand van ramen was. ‘Wow. Wat een ruimte. Ik snap waarom jij hier zo snel introk. Had ik je maar kunnen helpen.’

‘Esra en Sebas hebben dat een weekend gedaan. Pa en ma een paar uurtjes.’

‘Dat kan zo zijn, maar als ik niet was gaan skiën, had ik je wat ontlast.’

Ik kuste haar wang en plaagde: ‘Je had in de weg gestaan.’

Haar blik gleed van de open en gesloten inbouwkasten, naar mijn glazen boekenkast, daarna naar de meter brede zwart-witfoto van ons aan de muur. Met onze kinderhoofden tegeneen zaten we op schommels waarvan de touwen elkaar kruisten.

‘Ik ben trots op je,’ zei ze. ‘Zoals altijd heb je het voor elkaar.’ Ze stompde zacht op mijn schouder en riep: ‘Nu wil ik koffie!’

Een regenbui verschool zich achter de wolken die verwrongen naar de stad keken. Gewapend met een paraplu tegen de toekomstige bestorming van het regenwater liepen we, omdat Splé dat wilde, via een omweg langs de Pauluskerk. Overwin het kwade door het goede, stond in witte letters op de bruine stenen.

‘Ik vraag me af waar straks die daklozen heen moeten,’ zei ze mistroostig.

Ik wist niet waar ze op doelde en zweeg. Ze was sociaal tot op het bot, van een dode vogel langs de kant van de weg raakte ze al aangeslagen.

Een man met een grauw, ingevallen gezicht stond voor één van de ramen, waarachter mensen met elkaar in gesprek waren. Zijn holle ogen verkeerden in een andere wereld. In zijn magere hand

een plastic bekertje, beide trilden. Toen ik nog in Utrecht woonde en dagelijks heen en weer pendelde voor mijn werk draaide ik mijn hoofd naar de overzijde wanneer de tram langs de kerk reed. Ook nu deed ik dat, leed zocht ik alleen op als ik er invloed op had.

‘Volgens mij weet jij niet waar ik het over heb ondanks dat ik het zelfs hoorde in Wageningen,’ zei ze en bleef staan.

‘Niet echt,’ zei ik voorzichtig om geen preek te krijgen, en stak mijn arm onder de hare.

‘Deze zomer kijkt de kerk voor een gigantisch bouwproject. Een toevoeging op het curriculum vitae van de aangestelde architect. Een verwoestende impact op hun leven.’ Droevig schudde ze haar hoofd.

Ik trok haar voorzichtig mee terwijl ik ‘lieve Splé’ zei. Ik wist niets anders te zeggen.

We staken twee straten over om een straat die levendig oogde in te slaan. West-Kruiskade, gaf het naambord aan. Door de Chinese supermarkten, winkeltjes en restaurants aan het begin, dachten we in Chinatown te zijn. Verder lopend ontdekten we dat er in deze straat met naoorlogse huizen een melange van culturen was. Een slagerij die vele malen groter was dan die van onze ouders, winkels met exotische groenten en fruit in uitgestalde houten kistjes voor de etalages, een zaak met gewaden uit *Duizend-en-een-nacht*. Het was een drukte van jewelste. Een stroom van een varia aan wandelaars, auto’s die achter elkaar aankropen en fietsers die ze gevaarlijk inhaalden. Een kakofonie aan geluid door rinkelende trams met veel gekleurde mensen, tropische muziek in winkels, getoeter van auto’s.

Het mobieltje van Splé jengelde. Ze ritste vlug haar paarse winterjas open, haalde hem uit haar binnenzak. Gefixeerd op het scherm zei ze verrukt: ‘Het is Leonard.’

‘Leuk,’ zei ik, en als alle dromen sociaal geaccepteerd waren, had ik haar mobieltje uit haar handen geslagen. Ik kon Leonard niet uitstaan.

‘Dag schatje,’ kirde ze een octaaf hoger.

Ik concentreerde me op de etalage van een schoenenzaak en staarde van torenhoge zwarte pumps naar mijn spiegelbeeld. Onversneden walging drukte het uit. Splé merkte dit niet, ze stond met haar rug naar me toe. Ik ging als een zonnetje voor haar staan en gebaarde terug te lopen, want de buurt voelde hier unheimisch aan. Veel junks, zwervers en andere randfiguren.

Een stille ja zond ze met haar mond en ze stapte met me mee. 'Ik mis jou ook,' zei ze. Ik kreeg jeuk over mijn lijf.

Ik begreep niet wat er aan hem te missen viel. In die twee jaar dat ze wat hadden, had ik geprobeerd positieve eigenschappen van hem te ontdekken. Verder dan muzikaal kwam ik niet, hoezeer ik ook door zijn overbeet, uitpuilende ogen en groezelige ragebol heen keek. Hoewel onze ouders niet gauw een onvertogen woord over onze vriendjes zouden uitspreken, haalde ik uit kleine dingen dat hij ook bij hen niet goed lag. Geen warm onthaal, zoals bij vorige vriendjes: drie wangkussen van onze moeder, een schouder tik van onze vader. Hij kreeg van haar een hand met gepaste afstand, waarna ze prompt dat ene zwerfende kopje of bordje op het aanrecht met haar handen afwaste, van mijn vader een royale knik.

Leonard was geen aanvulling, maar een verarming van haar leven. En zolang zij dit niet inzag, hield ik mijn bodemloze afschuw voor me. Haar verhalen over hem en hen hoorde ik aan, en ik poogde objectief te zijn als zij van mening verschilden en Splé om advies vroeg. Als zus doe je dit.

Na ongeveer een kwartier hing Splé op. We waren vlak bij Dudok, een brasserie op de hoek van een straat die de Meent heet. De lucht was zwart geworden en brak uit in een huilbui. Splé gilte lachend, ik riep: 'Naar Dudok.' We stormden erheen.

Daarbinnen een industriële inrichting met een opvallend hoog plafond. Alle tafels, ook een leestafel met kranten en tijdschriften, waren bezet. In het pad voor de ingang keken we om ons heen. Een serveerster met een bon bij zich liep naar een tafeltje achterin. De entredeur, verstopt achter een donkerrood fluwe-

len gordijn, klapperde dof. ‘Blijf staan,’ zei ik tegen Splé en achtervolgde de serveerster.

Diezelfde dame bracht ons later, aan ons verworven tafeltje, cappuccino en appeltaart. Splé, fysiotherapeute van beroep, somde werkanekdots op.

‘Jouw taart is op. Ik heb door mijn geklets maar drie muizenhapjes genomen. Gaat het goed op je werk?’ Splé pakte het baksel, hapte erin, en bleef het vasthouden.

‘Ja,’ zei ik. ‘Als het zo doorgaat, heb ik in mei al mijn bonus te pakken. In plaats van juni.’

‘In mei heb jij je bonus. Wanneer gaat je nare manager met zwangerschapsverlof?’

‘Donderdag. En in september komt ze terug. Ze heeft iets geregeld met Stefan, want zwangerschapsverlof is wettelijk maar drie maanden. Ik ben blij als ze weg is.’

Splé snoepte het weke deel eraf en legde de korst op het gebaksbordje, dat ze wegschoof. Van kinds af aan behandelde ze korstjes zo. ‘Hoe kijken Anna en Simon daar tegenaan?’

‘Wij vieren donderdag na het werk haar verlof,’ lachte ik. ‘Zegt genoeg, hè?’ Splé knikte tevreden. ‘Maandag maakt Stefan bekend wie haar functie tijdelijk overneemt.’

‘Waarom weet ik niets van dit alles?’ vroeg ze wat gekrenkt.

‘Omdat er leukere dingen zijn om te bespreken,’ zei ik terwijl haar wenkbrauwen fronsten.

‘Oké,’ zei ze emotieloos. ‘Altijd leuk, nieuwe collega’s.’

‘Daarvan is geen sprake. Een van ons gaat het doen. Stefan heeft ons in de maandagmorgenmeeting gevraagd wie haar functie wilde.’

‘Wat een actie!’ zei Splé verbolgen.

‘Normaal kan ik hem volgen, nu niet,’ zei ik. ‘En dat geldt ook voor Anna en Simon.’

‘Jullie willen zeker allemaal haar functie.’

‘Nee. Simon zei dat hij geen ambitie heeft om leiding te geven. Anna gaf aan dat ze het niet kan combineren met haar gezin.’

Logisch met zo'n man, die is alleen met zijn carrière bezig. Marco is te medior, dus die zweeg, uiteraard. Marieke, die in scheiding ligt, niet. Zij is mijn concurrente,' glimlachte ik.

'Dan word jij het.' Ze grijnsde.

In Dudok waren de opgemaakte borden schilderijtjes, desondanks wilde Splé elders eten. Ze had trek in vegetarische lasagne, en die hadden ze daar niet. Een overtuiging, geen rebellie richting onze ouders, ontstaan rond haar veertiende toen de eerste tekenen van haar puberteit zich aankondigden.

In de invallende avond met een lucht die nog steeds grimmig was, liepen we op de Meent. We stopten bij Bed, een soort feest-café, met om de hoek Sorbonne, en bekeken de omgeving.

'Mijn smaakpapillen willen lasagne die gemaakt is in een Italiaans restaurant,' zei Splé. Ze tuurde naar eetcafé Toen aan de overkant.

Ik liet mijn blik naar de Coolsingel glijden. Ik had vooraf op het internet wat restaurants moeten opzoeken, dacht ik bij mezelf. Dan waren we niet zo onwetend als nu. Of zo'n internetabonnement op mijn mobieltje was ook handig geweest. Maar dan moesten die aanbieders het gebruik van internet wel makkelijker maken. Een heidens werk om daarop te kunnen. Je moest van alles downloaden, je instellingen wijzigen en nog meer handelingen verrichten. En daarnaast was het te duur.

Een artistieke dame, een vijftiger met wild opgestoken peperen-zouthaar en een fladderige, zwarte jas, fietste ons tegemoet.

'Mevrouw, mag ik wat vragen?' riep ik, en stak mijn hand op.

Ze tipte ons La Borsa op de Coolsingel. Grandioos eten voor relatief weinig geld. Onze benen brachten ons daar in nog geen kwartier, zei ze.

In het paviljoen met glazen wanden werd inderdaad vegetarische lasagne geserveerd. In het gedempte licht keken we uit op de Coolsingel. Lantaarns schenen hun licht over auto's, fietsers, trams en wandelaars, ze bleven onophoudelijk voorbijkomen.

'Ik ontplof bijna,' zei Splé met opengesperde ogen en een leeg

bord voor zich. Ze klakte tevreden met haar tong. ‘En ik ben benieuwd naar Nico.’

In Sorbonne was het een veldslag om bij Nico aan de bar te komen. We duwden ons door het publiek, aanraking van een klam shirt of een bezweet stuk blote huid was onvermijdelijk. Op onze billen daalden handen, er viel niet te ontdekken van wie ze waren. We ontvingen valse blikken van grieten die dachten dat ze de koninginnen van de nacht waren. Prinsesjes paste beter, sommigen waren hooguit achttien.

‘Ha, nieuweling en zusje,’ zei Nico toen we een plek hadden veroverd op de eerste rij aan de toog, voornamelijk tussen vrouwen. Ze vergaapten zich met gewillige ogen aan hun favoriete barman. Voor Nico een rij van gifgroene shotjes, twee aan twee opgesteld. Hij zette er twee voor ons neer, die we na een bedankje achterover sloegen. De mix was zoet en fris tegelijk. Splé wilde er nog één en een droog wijntje, voor mij hetzelfde.

De blonde, gebrilde dj, bovenin in een booth, mixte *Do You Wanna Dance* van Cliff Richard in *Cha Cha Slide* van dj Casper. ‘Gaaf,’ riep ik en knikte hamerend op het intro, een strakke beat. Splé glunderde, ze begon mee te zingen met het liedje waarmee we opgroeiden.

Do You Wanna Dance veranderde onze ingetogen vader in een uitbundige man als hij met onze moeder hierop danste, tijdens de zondagen van onze jeugd. Die dag stond in het teken van ons gezin. We speelden gezelschapsspelletjes, wandelden, zwommen, fietsten, of troffen familieleden. Wat we ook deden, er waren altijd twee rituelen: elpees draaien en onze ouders die swingden op het lied waarop zij voor het eerst met elkaar hadden gedanst.

‘Achter ons is ruimte om te dansen,’ zei Splé, ze kneep lievig haar ogen samen.

Hoewel ik het zonde vond om onze plek te verlaten – gratis drank, een goed overzicht, en zo nu en dan oogcontact met Nico – wilde ik haar plezieren. Ik gebaarde instemmend met mijn hoofd

naar achteren, waar we vervolgens al dansend gasten opzij joegen. Een elleboog hier en daar en het venijnig aantikken van wat tenen met onze hakken hielpen hierbij. De liefde die Donna Summer bezong voelde ik ook, maar dan van een andere soort.

Twee potige, kale mannen, met een investering in goud om hun nek en polsen, stapten in het beetje leegte rondom ons. Een dook in Splés oor, ze keek me benauwd aan. Ik tikte hem op zijn schouder, zijn huid gaf niet mee. Hij blikte wellustig naar me. Ik plakte me bijna tegen hem aan en vroeg of hij wilde opschuiven tot aan de entree deur. Een grimas op zijn gezicht, die uitsprak dat hij mij als een uitdaging zag. Zijn mond opende zich, gele tanden.

‘Zijn jij en zij,’ hij wees met zijn hoofd naar Splé, ‘zusjes?’

‘Nee, ik ben haar moeder,’ zei ik.

‘Ik wil ook zo’n moeder.’ Hij streek met het puntje van zijn tong over zijn bovenlip.

Ik wilde hem verbaal tot de vloer elimineren, maar de beste man had zichzelf ook niet op de wereld gezet. Ik greep naar Splés hand. ‘Diamanten staan je beter. Fijne avond.’ Daarna trok ik Splé richting de bar en probeerde ik de aandacht van Nico, die drie fluitjes tapte, te vangen.

‘Zullen we naar een andere kroeg gaan?’ opperde Splé, terwijl ik haar vooruit duwde.

‘Vind je het niet gezellig?’

‘Jawel,’ zei Splé, ‘maar jouw type loopt hier niet rond.’

Ik knarsetandde, ze moest beter weten. Zoeken naar de liefde was niet mijn route. Liefde overkwam je. Ik zei alsof ik haar niet gehoord had: ‘Ik wil een Goldstrike, jij ook?’

Zoals de vlokjes van vierentwintig karaats goud in onze shotjes Goldstrike hadden gedwarreld, zo dwarrelden wij intussen ook, maar dan met turbulentie. Net als zo’n drie kwart van de gasten. De anderen, zoals de door Marco besproken alfamannetjes op de trap, waren roerloos. Dit veranderde toen de klanken van *YMCA* van The Village People losbraken, ze bewogen hun wijsvingers op de muziek, hun monden als schoorstenen met sigarettenrook.

Een kwartet tutten met korte haren, type moeke, vooraf statisch slurpend aan hun wijntje, maakte een stramme stap-tik-stap-tik. Ze zongen alleen mee met het refrein, waarbij hun handen de bezongen letters uitbeeldden. Een man van rond de tachtig naderde, zijn gebalde vuist ging op het ritme omhoog. Hij stopte voor mij, zijn vuist veranderde in bewegende vingers richting mijn gezicht. ‘Wat ben jij een beauty,’ zei hij. Ik zei lachend: ‘Dank u’, waarna hij doorliep en ik hem bewonderend en verwonderd nastaarde. Hij hield zijn pas in bij een vrouw met halflang, ravenzwart haar en zilveren oorringen tot op haar schouders, een halve eeuw had ze zeker achter de rug. Hij liet haar schateren, ze kuste zijn wang. De grijsaard gedroeg zich anders dan mijn wijlen opa Henk. Een stille man die het liefst thuis was, mensen niet opzocht en moeilijk toeliet tot zijn hart, zijn gedachten karig uitsprak. Ik vroeg mij af of ze vrienden hadden kunnen zijn.

Ik keek opzij. Een roodharige, die sinds een paar minuten naast me stond, bekeek hem ook. Daarvoor had ze op de verhoging gedanst, haar charisma had me zelfs bereikt als ze in een hoekje was weggekropen. Ik zei tegen haar: ‘Mooi om te zien hoe die oude man geniet.’

‘Dat doet Opa, zo wordt Gerard genoemd, altijd.’ Haar natuurlijke schoonheid straalde door haar perfect opgemaakte gezicht heen, voor haar lichaam hongerde menig vrouw zich uit. ‘Ik vind hem bijzonder. Als hij onze leeftijd had, was hij van mij,’ lachte ze.

‘Denk het niet,’ knipoogde ik.

‘Zijn charme is van oude tijden. De heren van nu kunnen daar een puntje aan zuigen.’

Een gedachte die ik vaker had, ik knikte.

‘De emancipatie is doorgeschoten. Kijk naar die en die,’ ze wees naar twee redelijk uitziende mannen. ‘De poppetjes wachten met hun gemodelleerde haren en met zorg uitgezochte outfit tot vrouwen hen opzoeken.’

‘De jagers van vroeger zijn konijntjes geworden.’ Ik checkte wat Splé deed. Ze gabberde al dollend met de vriendin van de rood-

harige op *Rainbow in the Sky* van dj Paul Elstak.

‘Touché,’ grinnikte ze. ‘En die konijntjes zijn niet mannelijk maar metro.’

Ik schaterde om mijn mening die uit haar mond kwam.

Haar naam was Sophie. We ratelden over wat we vonden van de mensen om ons heen, de types waartoe zij behoorden, en ons werk – ze was advocate handels- en vervoersrecht. Het was een verademing dat wij hetzelfde dachten, haar directheid zette de mijne in haar schaduw. Desondanks wilde ik weg. Splé zag er pips uit, ze kletste met slaperige ogen tegen Karin, het nichtje van Sophie. Ik vermoedde dat ze allang in bed had willen liggen maar geen spelbreker wilde zijn.

‘Volgens mij zijn wij voor het laatst samen uit geweest tijdens het Smartlappenfestival bij jou in Utrecht,’ zei Splé, zittend op mijn bank met een fleecedekentje om zich heen. Elk levenslied hadden we meegezongen, een schorre stem hielden we eraan over.

‘Dat is ruim drie maanden terug. Het lijkt langer geleden.’

‘Ik kom vlug weer naar je toe. Voor ik naar huis ga, prikken we een datum.’ Splé gaapte, waarna ze met haar vingertoppen over haar oogleden wreef.

In bed staarde ik naar haar zojuist gewassen haar, in een halve waaier lag het naast haar. Net als vroeger lag ze opgerold als een kat in mijn holletje, mijn arm rustte op haar schouder. Ik sloot mijn ogen, een montage van de avond rolde voorbij. Splé en ik met huidmaskers op mijn bank, wij samen dansend in Sorbonne, het gezicht van Sophie toen we elkaars nummers opsloegen in onze mobieltjes, de woorden van Nico die zich bleven herhalen als voice-over: ‘Zie ik je snel weer?’

VIER

‘Weet je wie bedrogen en gescheiden is en twee kinderen heeft? Splé keek me zodanig aan dat het logisch zou moeten zijn dat ik nu met de juiste persoon op de proppen kwam.

‘Wat denk je van nee,’ grijnsde ik, en verplaatste me op mijn bank.

‘Marjon, ons oud-buurmeisje.’

‘Nee!’ riep ik uit. ‘Wat erg.’

‘Het wordt nog erger. Die kip voor wie haar ex-man haar verlaten heeft, is twintig jaar oud.’

‘Het zal je maar overkomen,’ zuchtte ik.

‘Door Hyves spreken we elkaar. Heel handig die site. Maar ja, jij moet er niets van weten.’

‘Nee hoor,’ zei ik triomfantelijk. ‘Ik zit er sinds donderdagavond ook op.’

Ik vroeg met wie uit Nijmegen ze nog meer contact had. Splé dreunde namen op terwijl ze naar mijn bureau liep om mijn laptop te pakken.

We vermaakten ons kostelijk met haar vrienden. Sommigen herkende ik direct, ook al was hun schoonheid vervlogen of waren de verstreken jaren gelijk aan de toename van hun gewicht. Splé zette hun beroep en status uiteen – samenwonend, getrouwd, gescheiden, single, kinderloos of het aantal nazaten. Hoewel ik met veel van hen fijne tijden had beleefd, was Marjon de enige die ik in mijn lijst wilde. Haar foto’s toonden dat de gelatenheid die ooit op haar gezicht lag, was verdwenen. Ze was uitgegroeid tot een krachtige vrouw. Ik stuurde haar een uitnodiging met: Wat leuk dat ik jou hier aantref! Hoe is het met je? Daarna nodigde ik Splé uit.

VERDER LEZEN?

NU TE KOOP IN DE (ONLINE) BOEKHANDEL!

ISBN 978 94 917 7357 0 / € 18,95